

LOO PLAN

voor bos, natuur en landschap

QUICKSCAN WET NATUURBESCHERMING

*Herinrichting Brinkweg 1 te
Rheden*

COLOFON

OPDRACHT

Quicksan in het kader van de Wet natuurbescherming voor Brinkweg 1 te Rheden

OPDRACHTGEVER

Gemeente Rheden
Postbus 9110
6994ZJ de Steeg

OPDRACHTNEMER

LOO PLAN, voor bos, natuur en landschap
Diepesteeg 4
6994 CD De Steeg
tel.: 026 – 351 41 74
info@looplan.nl
www.looplan.nl

Uw kenmerk : RHD-859039

Ons kenmerk : 2023-101441-7793

Datum : 12 april 2023

Contactpersoon : K. Wopereis

Contactpersoon : Kevin Geurts

Medewerking van : Erika Loonen

© Loo Plan B.V. Dit rapport is vervaardigd op verzoek van en hiermee eigendom van de opdrachtgever. Loo Plan is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade voortvloeiende uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Loo Plan. De opdrachtgever vrijwaart Loo Plan voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

INHOUDSOPGAVE

BEVINDINGEN

1	INLEIDING	2
1.1	SCOPE	3
1.2	KWALITEITSBORGING	5
2	WERKWIJZE	6
2.1	LITERATUURSTUDIE (SOORTWAARNEMINGEN EN BIOTOOP)	6
2.2	GEBIEDSBESCHERMING	6
2.3	HOUTOPSTANDEN	6
2.4	SOORTBESCHERMING	7
3	RESULTATEN	9
3.1	HUIDIGE SITUATIE EN BIOTOOP	9
3.2	GEBIEDSBESCHERMING	9
3.3	HOUTOPSTANDEN	10
3.4	SOORTBESCHERMING	10
3.5	OMGEVINGSCHECK	13
4	EFFECTBEOORDELING EN CONCLUSIE	15
4.1	GEBIEDSBESCHERMING	15
4.2	HOUTOPSTANDEN	15
4.3	SOORTBESCHERMING	16

ACHTERGRONDINFORMATIE

BIJLAGEN

1. WETTELIJK KADER ALGEMEEN
2. TOETSINGSCRITERIA QUICKSCAN
3. PLANGEBIED
4. FOTO'S

Bevindingen

Tabel 1: Beknopte conclusie.

Onderdeel	Conclusie	Vervolgactie
Gebiedsbescherming	De situatie (gebruiksfase) en de voorgenomen werkzaamheden (realisatiefase) hebben mogelijk invloed <i>Natura2000-gebieden</i> door stikstofdepositie. De voorgenomen werkzaamheden hebben mogelijk effect op de <i>Groene Ontwikkelzone</i>.	Uitvoeren Aeriusberekening. Uitvoeren 'nee, tenzij toets'
Houtopstanden	Er is geen sprake van houtopstanden binnen de Wet natuurbescherming.	Geen.
Beschermde soorten	In het gebied zijn verschillende beschermde soorten aangetroffen of worden verwacht waarvoor aanvullend onderzoek nodig is. Dit zijn: 1. Kleine marterachtigen en das; 2. Gebouwbewonende vleermuizen; 3. Ringslang.	Uitvoeren nader soortenonderzoek naar gebouwbewonende vleermuizen. Uitvoeren nader soortenonderzoek naar kleine marterachtigen, das en ringslang indien mogelijk sprake is van negatieve effecten op verblijfplaatsen of de functionele leefomgeving.
Voorwaarden	Afhankelijk van het tijdstip waarop de werkzaamheden worden uitgevoerd, moet daarnaast rekening worden gehouden met: 1. Algemene broedvogels; 2. Rugstreeppad; 3. Vrijgestelde soorten zoogdieren en amfibieën.	Werkzaamheden buiten broedseizoen uitvoeren of vooraf broedvogelcontrole door ecooloog. Voorkomen kolonisatie van plangebied door de rugstreeppad tijdens uitvoering. Maatregelen in het kader van de zorgplicht, te bepalen door ecooloog.

1 Inleiding

Gemeente Rheden is voornemens het terrein aan de Brinkweg 1 te Rheden (zie Figuur 1 en Bijlage 3) opnieuw in te richten. In 2018 is reeds een quickscan Wet natuurbescherming en een 'nee, tenzij'-toets uitgevoerd voor deze locatie. Het plangebied is inmiddels veranderd waardoor deze onderzoeken niet meer actueel zijn. Daarom is in 2023 een actualisatie uitgevoerd van de quickscan Wet natuurbescherming.

In de huidige situatie is het hoofdgebouw van de voormalige kinderboerderij aanwezig met daaromheen een grasland. Dit gebouw, dat nu in gebruik is als opslag van de scouting, zal gesloopt worden. Het terrein rondom het hoofdgebouw wordt opnieuw ingericht.

Veel werkzaamheden zijn vergunningplicht. Een van de aspecten waarop getoetst moet worden is de Wet natuurbescherming, bestaande uit de onderdelen soortbescherming (bijlage I), gebiedsbescherming en houtopstanden. Deze toetsing moet inzicht geven op de vraag of de geplande werkzaamheden uitvoerbaar zijn in het licht van deze wetgeving en heeft de vorm van een quickscan. De aard van de werkzaamheden (en kennis hiervan) is hierbij essentieel.

Mogelijke effecten die op kunnen treden zijn:

- Verstoring door aanwezigheid van mensen en (groot) materieel.
- Verstoring door geluid, licht en trillingen.
- Tijdelijk ongeschikt worden van leefgebied (door aanleg werkstroken, materiaalopslag e.d.).
- Doden of verwonden van individuen van een populatie.
- Verdwijnen van nestgelegenheid.
- Verlies van leefgebied (verblijfplaatsen, foerageergebied en essentiële verbindingzones) door verandering van grondgebruik.
- Effecten op Natura 2000-gebieden of gebieden die onderdeel zijn van het Natuurnetwerk Nederland.
- Aantasting van het areaal of kwaliteit houtopstanden.

In deze rapportage zijn de resultaten van de uitgevoerde quickscan in het kader van de Wet natuurbescherming opgenomen. Op basis van een bureaustudie en een veldbezoek door een ecooloog is de (kans op) aanwezigheid van wettelijk beschermde soorten, gebieden en houtopstanden onderzocht. Vervolgens wordt getoetst welke effecten de geplande werkzaamheden op de beschermde natuurwaarden kunnen hebben.

Vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming zijn nodig als effecten op beschermende soorten, gebieden of houtopstanden niet op voorhand kunnen worden uitgesloten. Wanneer er geen effecten zijn (of verwacht worden) kan het project zonder aanvullende maatregelen doorgang vinden.

In Tabel 1 is de conclusie beknopt weergegeven. Achtergronden en details zijn opgenomen in de bijlagen.

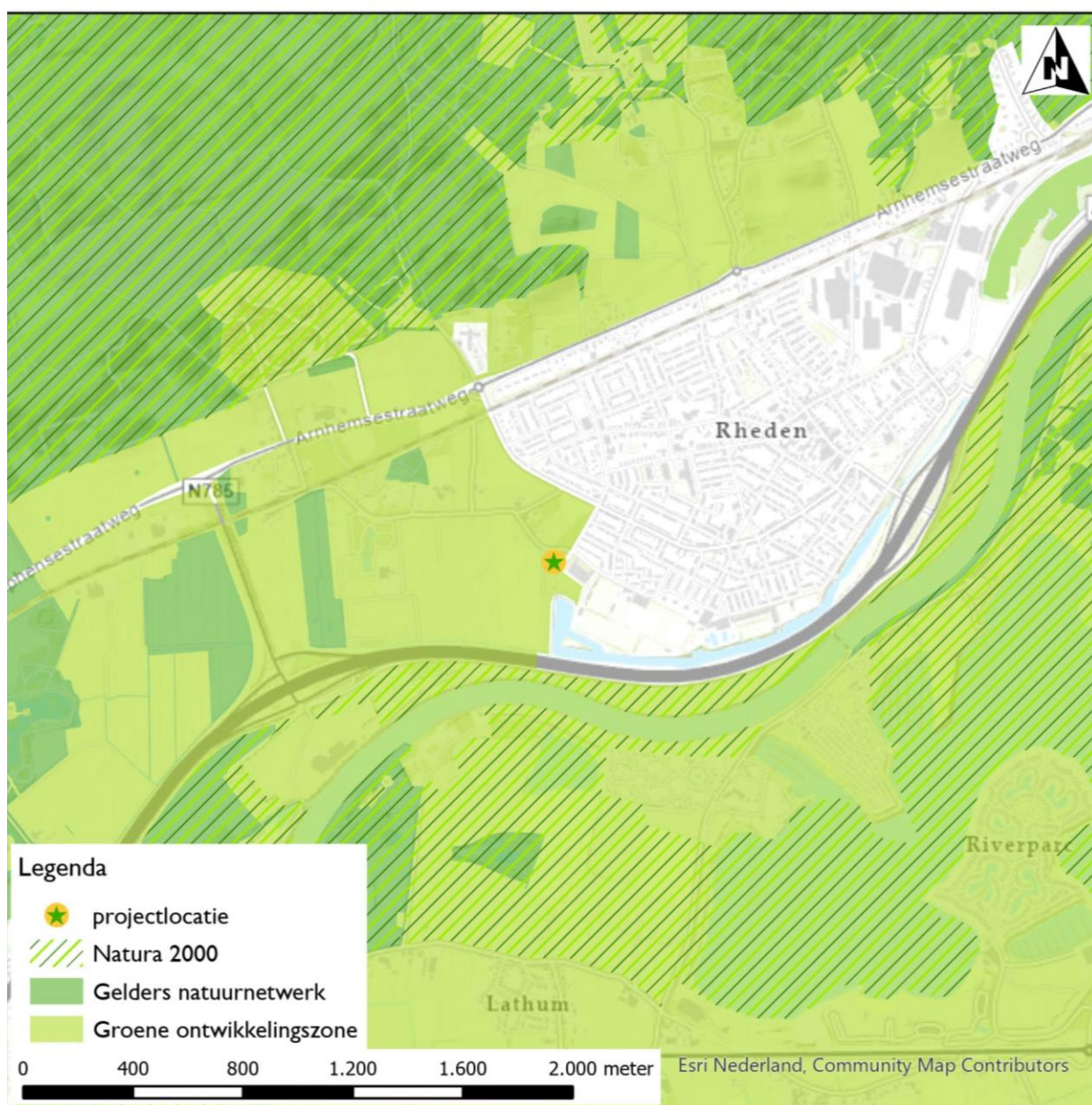
1.1 Scope

De quickscan Wet natuurbescherming moet antwoord geven op de onderstaande vragen.

- Wat is de kans op aanwezigheid van beschermde flora en fauna?
- Welke vervolgstappen (nader onderzoek) moeten genomen worden om de aanwezigheid van de beschermde flora en fauna vast te stellen?
- Welke effecten heeft het initiatief op de (potentieel) aanwezige beschermde flora en fauna?
- Is een ontheffing op het soortbeschermingsdeel vanuit de Wet natuurbescherming noodzakelijk of kunnen negatieve effecten ondervangen worden door het werken met goedgekeurde gedragscodes?
- Zijn er negatieve effecten in het kader van gebiedsbescherming (Natura 2000-gebieden, Natuurnetwerk Nederland (NNN)) te verwachten bij dit initiatief?
- Is de regelgeving Houtopstanden van de Wet natuurbescherming van toepassing?

Opdrachtgever	Gemeente Rheden
Onderzoekslocatie	Brinkweg 1
Plaats	Rheden
Voorgenomen activiteit	Sloop en herinrichting gebied
Bijzonderheden	Onderdeel van Groene Ontwikkelzone

Figuur 1: Ligging onderzoeksgebied in de regio en ligging ten opzichte van beschermde natuurgebieden.

1.2 Kwaliteitsborging

Loo Plan is lid van het Netwerk Groene Bureaus. Quickscans worden uitgevoerd door ecologen en getoetst door een ervaren eco­loog. Een quickscan is niet aan een bepaald seizoen gebonden en kan gedurende het gehele jaar plaatsvinden. Door te letten op habitatkenmerken en abiotische condities kan, ook voor soorten die op dat moment niet aanwezig zijn doordat zij bijvoorbeeld nachtactief zijn of zich in hun winterhabitat bevinden, worden vastgesteld of het plangebied een potentiële functie heeft. Voor een quickscan geldt geen vaste werkwijze; bij het onderzoek wordt, waar mogelijk, aangesloten op de geldende protocollen en Kennisdocumenten.

De bij het onderzoek betrokken personen (tabel 2) zijn door opleiding, werkervaring en zelfstudie gekwalificeerd voor de door hen verrichte werkzaamheden.

Het project is uitgevoerd volgens het kwaliteitshandboek van Loo Plan. Het kwaliteitsmanagementsysteem van Loo Plan is ISO 9001:2015 gecertificeerd.

Tabel 2: Bij onderzoek betrokken personen.

Datum veldbezoek	15-03-2023
Ecoloog	E. Loonen
Opleiding	Bos- en natuurbeheer Hogeschool van Hall Larenstein Afstudeerrichting toegepaste ecologie
Functie	Projectmedewerker ecologie Specifieke kennis op gebied van kleine zoogdieren
Interne collegiale toetsing rapportage	11-04-2023 K. Geurts (projectleider ecologie)

2 Werkwijze

2.1 Literatuurstudie (soortwaarnemingen en biotoop)

De mogelijkheden voor beschermde soorten lopen per locatie en per aanwezig biotoop sterk uiteen. Specifieke kennis van de beschermde soorten en hun habitateisen is daarom essentieel. Tijdens een quickscan wordt de geschiktheid van een plangebied zowel vanuit de biotoop als vanuit de beschermde soort beoordeeld op basis van beschikbare literatuur en kaartmateriaal.

De Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) wordt geraadpleegd om een beeld te krijgen van de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in de directe omgeving van het plangebied (lit. 1).

2.2 Gebiedsbescherming

De bescherming van Natura 2000-gebieden valt onder de Wet natuurbescherming. Met betrekking tot de Natura 2000-gebieden zijn de wettelijke verplichtingen om te voldoen aan de instandhoudingsdoelstellingen voor habitatten en soorten beschreven in de Natura 2000-beheerplannen.

Via de Nota Ruimte is het toetsingskader voor het Natuurnetwerk Nederland geregeld.

De ligging van de onderzoekslocatie ten opzichte van de Natura 2000-gebieden en het Natuurnetwerk Nederland is in figuur 1 weergegeven.

Bij de quickscan in 2018 is reeds een inschatting gemaakt of de voorgenomen ingreep mogelijk negatieve effecten kan hebben op beschermde natuurwaarden. Hierna is de regelgeving omtrent stikstofdepositie gewijzigd waardoor een nieuwe beoordeling nodig is om te beoordelen of vervolgstappen nodig zijn.

Bij de quickscan in 2018 is vastgesteld dat het plangebied onderdeel is van de Groene Ontwikkelzone. Hiervoor is in 2019 tevens een 'nee, tenzij'-toets uitgevoerd waarin getoetst is aan de invloed van de voorgenomen plannen op de wezenlijke waarden en kenmerken van het Gelders Natuurnetwerk. De begrenzing van het Gelders natuurnetwerk en de Groene ontwikkelzone zijn in de tussentijd onveranderd gebleven. Wel zijn het plangebied en het planvoornemen veranderd.

2.3 Houtopstanden

De bescherming van houtopstanden is opgenomen in hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming. De bescherming van houtopstanden geldt in principe overal buiten de bebouwde kom.

Onder houtopstanden vallen alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken die een oppervlakte van 10 are of meer

bevatten. Tevens valt rijbeplanting van meer dan 20 bomen onder houtopstanden.

Buiten bescherming houtopstanden vallen bomen die benoemd zijn in artikel 4.1 van de Wet natuurbescherming, te weten:

- Houtopstanden binnen de bebouwde kom 'Boswet'.
- Houtopstanden op erven of in tuinen.
- Fruitbomen en windschermen om boomgaarden.
- Naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen (niet ouder dan 20 jaar).
- Kweekgoed.
- Wegbeplantingen, beplantingen langs waterwegen, eenrijige beplantingen langs landbouwgronden bestaande uit populieren of wilgen.
- Het dunnen van een houtopstand.
- Populieren, wilgen, essen of elzen bedoeld voor productie indien zij ten minste elke 10 jaar worden geoogst, bestaan uit minstens tienduizend stoven per ha per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter en zijn aangelegd na 1 januari 2013.

Ingevolge artikel 4.2 is het verboden een houtopstand deels of geheel te vellen zonder hiervan een melding te maken bij Gedeputeerde Staten. Voor griend- of hakhout is dit niet van toepassing. Binnen 3 jaar moet het gevelde deel weer zijn herplant.

Afhankelijk van de geplande werkzaamheden wordt door de ecooloog bepaald of een kapmelding van toepassing is.

2.4 Soortbescherming

Omgang met artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming wordt tijdens een quickscan inzichtelijk gemaakt. Het gaat hierbij om:

1. *Soorten van de Vogelrichtlijn. Artikel 3.1.*
2. *Soorten van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn. Artikel 3.5.*
3. *Overige beschermde soorten. Artikel 3.10*

Op basis van één veldbezoek door een ecooloog wordt de (kans op) aanwezigheid van wettelijk beschermde soorten onderzocht. Dit gebeurt aan de hand van de terreingesteldheid, een brede ecologische kennis en bekende literatuurgegevens. In bijlage 2 zijn de belangrijkste toetsingscriteria opgenomen waarop de geschiktheid van het terrein wordt beoordeeld. Het gebouw is van buiten en binnen beoordeeld op haar geschiktheid.

In het veld wordt ook gekeken naar de samenhang van het project met de omgeving. Zo wordt bepaald of de betreffende locatie onderdeel van een groter (landschappelijk) geheel is, of dat het geïsoleerd ligt, bijvoorbeeld een klein bosje in een intensief agrarische omgeving.

Dit kan van betekenis zijn voor de waardetoekenning van het onderzoeksgebied voor eventueel aanwezige beschermde soorten. Binnen de opdracht wordt niet onderzocht of er andere initiatieven in de omgeving spelen en wordt niet getoetst op cumulatie van effecten.

3 Resultaten

3.1 Huidige situatie en biotoop

Het plangebied (Bijlage 3) ligt aan de westrand van het dorp Rheden. Aan de westzijde van het perceel liggen akkers, ten noorden van de Brinkweg is een boomgaard aanwezig en aan de zuidzijde grenst het perceel aan het scouting terrein dat nog in ontwikkeling is.

Het gebouw van de voormalig kinderboerderij is nog op het terrein aanwezig. Dit gebouw is grotendeels opgetrokken uit hout, het dak bestaat uit asbesthoudende golfplaten. Het gebouw is in gebruik als opslag door de plaatselijke scouting. Aan de voorzijde van het gebouw is een stuk van het terrein verhard door middel van betonnen Stelconplaten welke deels reeds verwijderd zijn.

Tabel 3: Huidige situatie.

Algemeen	Voormalig kinderboerderij
Voorgenomen activiteit	Sloop en herinrichting gebied
Omgeving	Agrarisch/landelijk gebied
Bijzonderheden	Onderdeel van Groene Ontwikkelzone

Het plangebied bestaat verder uit voedselrijk grasland, met aan de westzijde een houtsingel met daarin onder andere meidoorn, eik, vlier en braam. Deze houtsingel vormt de grens tussen het plangebied en de naastgelegen akker en vormt geschikt leefgebied voor vogels en kleine marters. Daarnaast is aan de voorzijde van het gebouw een grote beukenhaag aanwezig welke tevens geschikt broedhabitat vormt voor vogels.

Tabel 4: Aanwezige biotopen.

Biotoop	Aanwezig	Detail	Foto's
Gebouw	Ja	Gebouwen uit 1880, hout met golfplaten dak	1, 2, 4
Water	Nee	-	
Beplanting houtachtig	Ja	Singel aan westzijde perceel. Beukenhaag aan voorzijde gebouw.	5, 8, 9
Tuin/erf	nee	-	
Agrarisch gebied	ja	Voedselrijk grasland en akkers	10, 14

3.2 Gebiedsbescherming

Het plangebied ligt op ongeveer 500 meter afstand van het Natura 2000-gebied *Rijntakken* en op ongeveer 1 kilometer afstand van het Natura 2000-gebied *Veluwe*.

Daarnaast zijn op ongeveer 500 meter afstand gebieden aangewezen binnen het *Gelders Natuurnetwerk*. Het plangebied ligt binnen de begrenzing van de *Groene Ontwikkelzone* (Figuur 1).

3.3 Houtopstanden

De houtsingel aan de rand van het onderzoeksgebied valt niet onder houtopstanden zoals bedoeld in de Wet natuurbescherming (§2.3). Er is namelijk geen sprake van een aaneensluitende bomenrij van minimaal 20 bomen.

3.4 Soortbescherming

De resultaten geven een overzicht van de aangetroffen soorten en de mogelijk aanwezige soorten in het gebied. De gegevens zijn zowel gebaseerd op literatuur (lit. 1) als waarnemingen tijdens het veldbezoek en gegevens uit de reeds uitgevoerde quickscan op deze locatie in 2018.

Hieronder wordt per soortgroep welke beschreven welke beschermde soorten mogelijk aanwezig zijn. Als een biotoop niet geschikt is, wordt hieronder geen toelichting gegeven. Gedacht kan worden aan: geen water aanwezig in plangebied, dan is het evident dat de biotoop ook ongeschikt is voor vissen.

Vanwege de strikte bescherming van alle soorten vleermuizen, en het verschil in handelen tussen nesten en jaarrond beschermde nesten van vogels, zijn deze groepen apart onderscheiden.

VOGELS ALGEMEEN

Alle inheemse broedende vogels zijn beschermd gedurende de periode dat zij broeden. Met name de houtsingel, beukenhaag en het gebouw bieden geschikte nestplaatsen. Daarom dient tijdens het broedseizoen (globaal maart t/m augustus) rekening te worden gehouden met de aanwezigheid van algemene broedvogels.

VOGELS (JAARROND BESCHERMDE NESTEN)

In gebouwen kunnen enkele vogelsoorten voorkomen welke jaarrond beschermd zijn zoals de huismus, steenuil, kerkuil, gierzwaluw.

In de NDFF zijn waarnemingen bekend van nesten van **gierzwaluw** in de buurt van het plangebied. In Nederland wordt deze (semi)koloniebroeder vooral onder pannendaken en in overstekken aangetroffen. In verband met het uitvliegen (vogels laten zich naar beneden vallen) oefenen huizen met steile daken of hoekwoningen met blinde muren een grote aantrekkingskracht op de soort uit. Het gebouw in het plangebied is ongeschikt als nestlocatie voor de gierzwaluw doordat een pannendak ontbreekt en het gebouw te laag is. De aanwezigheid van de gierzwaluw kan worden uitgesloten.

De **steenuil** broedt in knotwilgen, verlaten schuurtjes, kapschuren en nestkasten. Geschikte holtes of nisjes waar de steenuil zou kunnen broeden zijn niet aanwezig in het gebouw. De aanwezigheid van een jaarrond beschermd nest van de steenuil kan daarom worden uitgesloten. In de NDFF zijn waarnemingen bekend van de steenuil in de directe omgeving. Het plangebied vormt mogelijk onderdeel van het territorium van een paartje dat in de buurt broedt. Het grasland in het onderzoeksgebied is geschikt als foerageerplaats.

Ook van de **kerkuil** is een territorium aanwezig in de buurt. De kerkuil broedt vooral in nestkasten. Het gebouw in het onderzoeksgebied heeft

geen geschikte nestlocaties. Het grasland in het onderzoeksgebied is wel geschikt als foerageerplaats.

Zowel de steenuil als kerkuil jagen voornamelijk op woelmuizen. Er zijn veel geschikte foerageerplaatsen in de buurt van het plangebied zoals akkerranden, bermen, de uiterwaarden van de IJssel en Park IJsselsingel ten zuiden van het plangebied. Ten opzichte van het omliggende gebied heeft het plangebied geen bijzondere waarde als foerageergebied, ook gezien de geringe grootte. Daarom kan worden geconcludeerd dat het plangebied niet essentieel is voor de functionele leefomgeving van steenuil en kerkuil.

De **huismus** komt voor in de buurt van het plangebied. De huismus is een soort die broedt in een door mensen gecreëerd habitat. Deze (semi)koloniebroeder broedt vaak in overstekken van woningen en gebouwen, onder dakpannen. Het gebouw in het studiegebied bevat geen geschikte nestplaatsen. Tijdens het veldbezoek zijn wel huismussen waargenomen in de naastgelegen woonwijk en bij Brinkweg 18.

Door het ontbreken van geschikte nestlocaties kan de aanwezigheid van overige vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten worden uitgesloten.

ZOOGDIEREN

De **steenmarter** komt overal in Rheden voor en heeft verblijfplaatsen in schuren, zolders, takkenhopen, spouwmuren en kruipruimtes. Tijdens het veldbezoek zijn sporen (uitwerpselen) van steenmarter aangetroffen op het terrein. Het gebouw is potentieel geschikt als verblijfplaats voor de steenmarter. Tijdens het veldbezoek is de binnenzijde van het gebouw bekeken en zijn geen sporen of mogelijke verblijfplaatsen aangetroffen. De aanwezigheid van een verblijfplaats van de steenmarter kan daarom worden uitgesloten. Ten opzichte van het omliggende gebied heeft het plangebied geen bijzondere waarde als foerageergebied, ook gezien de geringe grootte. Daarom kan worden geconcludeerd dat het plangebied niet essentieel is voor de functionele leefomgeving van steenmarter.

Daarnaast vormt het terrein, met name de houtsingel, geschikt leefgebied voor kleine marterachtigen (**bunzing, wezel en hermelijn**). Mogelijk zijn hier verblijfplaatsen aanwezig van kleine marterachtigen. In het grasland zijn bovendien holletjes gevonden van woelmuizen welke een belangrijke voedselbron zijn voor kleine marters.

Tijdens het veldbezoek zijn in het grasland neusputjes (foto 10) aangetroffen van **das**. Er zijn echter geen dassenburchten aanwezig in het plangebied of in de directe omgeving. De aanwezigheid van burchten op een grotere afstand (bijvoorbeeld op landgoed de Kruishorst of aan de rand van de Veluwezoom) is zeer waarschijnlijk op basis van de waarnemingen uit de NDFF. Het plangebied maakt mogelijk onderdeel uit van de functionele leefomgeving van de das in de vorm van foerageergebied.

Tot slot dient vanuit de zorgplicht rekening gehouden te worden met de aanwezigheid van vrijgestelde soorten zoals egel, konijn en diverse muizensoorten.

VLEERMUIZEN

In dorpen en steden komen vleermuissoorten voor zoals de **gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger**. Met name de gewone dwergvleermuis komt veel voor in gebouwen in steden en dorpen en heeft aan weinig ruimte voldoende.

In het gebouw kunnen vleermuizen wegkruipen achter platen en in kieren en gaten tussen balken. Deze zijn niet groot genoeg voor (kraam)kolonies om in te verblijven waardoor het gebouw alleen geschikt is voor kleine verblijfplaatsen van bovengenoemde soorten.

Een meer typische bewoner van schuren is de **gewone grootoorvleermuis**. Deze lichtschuwe soort jaagt vooral op grote insecten zoals vlinders, spinnen en kevers welke worden meegenomen naar de hangplaats waar ze opgegeten worden. In het gebouw zijn vlindervleugels (foto 13) aangetroffen van dagpauwoog, dit zijn mogelijk prooi-resten van gewone grootoorvleermuis.

Op basis van de biotoopkenmerken (lit. 17) en de kenmerken van het gebouw zijn zomer-, paar-, en klein winterverblijven van de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en gewone grootoorvleermuis niet uit te sluiten.

Bij de voorbereiding van het Vleermuisprotocol 2017 is door Korsten, Bouman en Tuitert (lit. 16) een notitie opgesteld over (massa)winterverblijfplaatsen. Op basis van deze notitie wordt deze verblijfsfunctie verwacht bij steenachtige gebouwen met een groot volume en vaak afwijkend van de omgeving. Bijvoorbeeld een flat van 5 hoog in een gebied met laagbouwoningen, maar ook een forse boerderij in het landelijk gebied. Het gebouw in het studiegebied voldoet hier niet aan. Het betreft hier een schuur zonder spouwmuur en zonder een groot volume. De schuur is niet vorstvrij. De aanwezigheid van massawinterverblijven kan hierdoor worden uitgesloten.

AMFIBIEËN

Amfibieën zijn voor de voortplanting gebonden aan water. In het plangebied is echter geen water aanwezig. Op ongeveer 150 meter afstand is wel een (vis)vijver aanwezig. In periodes waarin ze niet aan water gebonden zijn verblijven ze vaak op vochtige plekken zoals onder boomstammen, bladafval of in muizenholen. Het plangebied wordt mogelijk gebruikt als landhabitat door algemene soorten amfibieën zoals de gewone pad, kleine watersalamander en bruine kikker. Vanuit de zorgplicht dient rekening gehouden te worden met de aanwezigheid van deze vrijgestelde soorten.

De **rugstreeppad** is waargenomen op een afstand van ongeveer 1 km ten zuidwesten van het plangebied, op het terrein van de voormalige steenfabriek langs de IJssel. Als tijdens de werkzaamheden tijdelijke plassen (voortplantingswater) of makkelijk vergaafbaar zand (landhabitat) ontstaat, wordt het plangebied mogelijk gekoloniseerd door de rugstreeppad. Door de ligging van de A348 tussen de bekende waarnemingen en het plangebied wordt de kans op kolonisatie niet groot geacht, het is echter niet volledig uitgesloten.

De aanwezigheid van overige niet-vrijgestelde soorten amfibieën kan worden uitgesloten op basis van waarnemingen uit de NDFF en het ontbreken van geschikt biotoop.

DAGVLINDERS

Ten noorden van het onderzoeksgebied zijn in de NDFF-waarnemingen bekend van **sleedoornpage**. Sleedoornpage is voor de voortplanting afhankelijke van sleedoorn of andere (gecultiveerde) prunus-soorten. Er zijn in het onderzoeksgebied geen sleedoorns of andere prunus-soorten aanwezig. De aanwezigheid van de sleedoorn kan daarom worden uitgesloten.

REPTIELEN

Uit de NDFF zijn diverse waarnemingen bekend van de **ringslang** in de omgeving van het plangebied. Het water buiten het plangebied (o.a. in Park IJsselsingel) wordt naar alle waarschijnlijkheid gebruikt als voortplantingswater. Door het ontbreken van water en broeihopen is het plangebied niet geschikt als voortplantingshabitat. Wel overwintert de ringslang mogelijk binnen het plangebied, de houtsingel en een hol onder een boomstronk (foto 11) zijn hiervoor geschikt.

De aanwezigheid van overige beschermde soorten reptielen kan worden uitgesloten door het ontbreken van geschikt biotoop.

OVERIGE SOORTEN

De aanwezigheid van overige beschermde soorten (vaatplanten, vissen en ongewervelden) kan worden door het ontbreken van geschikt biotoop/groeiplaatsen en op basis van verspreidingsgegevens uit de NDFF.

3.5 Omgevingscheck

Het onderzoeksgebied ligt aan de rand van het dorp Rheden op de overgang naar de uiterwaarden. De ligging tussen de dorpse bebouwing, de akkers, de Veluwezoom en de IJssel maken dat er diversiteit aan dieren gebruik kunnen maken van het onderzoeksgebied. Zo zijn bloeiende grassen een belangrijke voedselbron voor vogels die grotendeels zullen broeden in de groenstroken van de naastgelegen parkeerplaats en de woonwijk.

De houtsingel aan de westzijde van het onderzoeksgebied vormt een verbindend element tussen de akkers, graslanden, de boomgaard ten noorden van het onderzoeksgebied en het water ten zuiden ervan.

VLEERMUIZEN

Het studiegebied ligt op 100 meter afstand van de bebouwde kom van Rheden. Voor typisch gebouwbewonende vleermuizen zoals de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger zijn de woningen die hier staan aanzienlijk aantrekkelijker voor vleermuizen dan het gebouw in het onderzoeksgebied.

Dat het gebouw minder aantrekkelijk is voor vleermuizen wil niet zeggen dat verblijfplaatsen op voorhand uitgesloten kunnen worden. De gewone dwergvleermuis, de meest voorkomende vleermuissoort, heeft aan weinig ruimte voldoende en wordt bij de onderzoeken die Loo Plan uitvoert bij zeer uiteenlopende typen bebouwing aangetroffen.

HUISMUS EN GIERZWALUW

De geschiktheid van gebouwen voor de huismus en gierzwaluw is voornamelijk afhankelijk van de aanwezigheid van een pangedekt dak. De huismus wordt soms in open stootvoegen aangetroffen en de gierzwaluw in ruime, holle boeidelen, maar dit zijn over het algemeen uitzonderingsgevallen. Het gebouw in het plangebied bevat geen geschikte verblijfplaatsen voor huismus of gierzwaluw. Huismusnesten zijn wel aanwezig in de naastgelegen woonwijk. Mogelijk heeft het onderzoeksgebied een niet essentiële rol voor de foerageerfunctie.

4 Effectbeoordeling en conclusie

4.1 Gebiedsbescherming

Het plangebied ligt op 500 meter afstand van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied *Rijntakken*.

Eventuele storende effecten van de werkzaamheden zoals licht, geluid of trillingen hebben een geringe uitstraling over grotere afstanden. Daarnaast ligt het plangebied aan de rand van bebouwde omgeving van wat de effecten verder verkleind. Gezien de afstand en de omgeving, kunnen negatieve effecten voor de beschermde gebieden van deze storingsfactoren op voorhand uitgesloten worden.

De uitstoot van stikstof tijdens de werkzaamheden heeft echter over grotere afstanden effect. Effecten door stikstofdepositie op stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden kunnen hierdoor niet op voorhand uitgesloten worden.

De bouwvrijstelling voor tijdelijke stikstofdepositie die was opgenomen in de Wet stikstofreductie en natuurverbetering is door de uitspraak van de Raad van State op 2 november 2022 niet meer geldig. Momenteel moet daarom worden aangenomen dat de tijdelijke stikstofdepositie door de werkzaamheden niet hoger mag zijn dan 0,00 mol/hectare/jaar. Hetzelfde geldt voor de nieuwe situatie (gebruiksfasen). Daarom dient een stikstofberekening (Aeriusberekening) te worden uitgevoerd voor zowel de realisatie- als de gebruiksfase.

Alleen wanneer een stikstofberekening aantoont dat er geen sprake is van significante stikstofdepositie, kunnen negatieve effecten op Natura 2000-gebieden worden uitgesloten en is geen vergunning noodzakelijk in het kader van de Wet natuurbescherming.

Een deskundige op het gebied van vergunningsplicht bij stikstofuitstoot moet een AERIUS-berekening uitvoeren en bepalen of en welke vervolgstappen nodig zijn.

Het studiegebied ligt binnen de *Groene Ontwikkelingszone Biljoen, Middachten en Hof te Dieren*. Voor gebieden binnen de Groene Ontwikkelingszone geldt dat ruimtelijke ingrepen zijn toegestaan mits deze een bijdrage leveren aan het landschap, waarbij de kernkwaliteiten van het betreffende gebied (substantieel) worden versterkt.

Het planvoornemen dient hieraan getoetst te worden door het uitvoeren van een nee, tenzij-toets.

4.2 Houtopstanden

Er is geen sprake van houtopstanden. Toetsing aan de verplichtingen vanuit de Wet natuurbescherming onderdeel houtopstanden is niet aan de orde.

4.3 Soortbescherming

Op basis van de aanwezigheid van beschermde soorten (hoofdstuk 3.4) wordt per soortgroep bepaald of/in hoeverre sprake is van effecten door het projectvoornemen en of hierbij mogelijk sprake is van overtreding van de Wnb. Vervolgens wordt bepaald of nader onderzoek en/of andere maatregelen nodig zijn. In Tabel 5 is hiervan een overzicht gegeven per soortgroep.

VOGELS ALGEMEEN

Tijdens het broedseizoen (globaal maart t/m augustus) dient rekening te worden gehouden met de aanwezigheid van algemene broedvogels. Vogels en hun nesten zijn beschermd conform artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming. Als werkzaamheden tijdens het broedseizoen plaatsvinden, moet daarom voorafgaand een broedvogelcheck plaats vinden. Buiten het broedseizoen is er vanuit deze groep geen belemmering voor het uitvoeren van de werkzaamheden.

VOGELS (JAARROND BESCHERMDE NESTEN)

In de buurt van het plangebied komt huismus, gierzwaluw, steenuil en kerkuil voor. Er zijn voor deze soorten geen geschikte nestlocaties aanwezig in het plangebied. Bovendien maakt het plangebied geen essentieel onderdeel uit van de functionele leefomgeving voor deze soorten.

Nader onderzoek naar vogels met jaarrond beschermde nesten is niet nodig.

ZOOGDIEREN

In het plangebied komt de steenmarter voor, verblijfplaatsen zijn echter niet aanwezig. Bovendien maakt het plangebied geen essentieel onderdeel uit van de functionele leefomgeving.

Nader onderzoek naar steenmarter is niet nodig.

Binnen het plangebied zijn mogelijk verblijfplaatsen van kleine marterachtigen (bunzing, wezel en hermelijn) aanwezig. Met name de houtsingel in het westen van het gebied is geschikt. Daarnaast wordt mogelijk gefoerageerd binnen het plangebied. Verblijfplaatsen en de functionele leefomgeving van kleine marterachtigen zijn beschermd conform artikel 3.10 van de Wnb. In de nieuwe plannen dient daarom rekening gehouden te worden met de functie van het plangebied voor kleine marterachtigen.

Als het leefgebied van kleine marterachtigen wordt aangetast dan dient nader onderzoek uitgevoerd te worden naar de aanwezigheid van bunzing, wezel en hermelijn.

Verblijfplaatsen van das zijn niet aanwezig. In het plangebied wordt wel gefoerageerd door das. Mogelijk is het plangebied onderdeel van de functionele leefomgeving van de das. Het plangebied is mogelijk van essentieel belang wanneer omliggende akkers leeg zijn en er weinig alternatieven in de directe omgeving zijn om te foerageren. Verblijfplaatsen en de functionele leefomgeving van de das zijn beschermd conform artikel 3.10 van de Wnb. In de nieuwe plannen dient daarom rekening gehouden te worden met de functie van het plangebied voor de das.

Als er bij de nieuwe inrichting van het terrein foerageerhabitat verloren gaat dan dient nader onderzoek uitgevoerd te worden naar de aanwezigheid van de das.

Tot slot dient vanuit de zorgplicht (artikel 1.11 Wnb) rekening gehouden te worden met de aanwezigheid van vrijgestelde soorten zoals egel, konijn en diverse muizensoorten.

VLEERMUIZEN

In het gebouw in het projectgebied kunnen zomer-, paar-, en klein winterverblijven van de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en gewone grootoorvleermuis niet uitgesloten worden.

Vleermuizen en hun verblijfplaatsen zijn beschermd conform artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming. Bij de sloop van het gebouw zullen aanwezige verblijfplaatsen mogelijk vernield worden.

Naar de aanwezigheid van de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en gewone grootoorvleermuis dient nader onderzoek te worden uitgevoerd.

AMFIBIEËN

Het plangebied wordt mogelijk gebruikt als landhabitat door algemene soorten amfibieën zoals de gewone pad, kleine watersalamander en bruine kikker. Vanuit de zorgplicht (artikel 1.11 Wnb) dient rekening gehouden te worden met de aanwezigheid van deze vrijgestelde soorten.

Als tijdens de werkzaamheden tijdelijke plassen (voortplantingswater) of makkelijk vergraafbaar zand (landhabitat) ontstaat, wordt het plangebied mogelijk gekoloniseerd door de rugstreeppad. Daarom dient tijdens de uitvoering kolonisatie door de rugstreeppad voorkomen te worden door buiten de actieve periode van de rugstreeppad (globaal april t/m oktober) te werken. Als alternatief kan het plangebied afgeschermd worden door het plaatsen van een amfibieënscherp of kan potentieel habitat direct ongeschikt gemaakt worden.

REPTIELEN

Binnen het plangebied overwinterd de ringslang mogelijk in de houtsingel of in het hol onder een boomstronk. Verblijfplaatsen en de functionele leefomgeving van de ringslang zijn beschermd conform artikel 3.10 van de Wnb. In de nieuwe plannen dient daarom rekening gehouden te worden met de functie van het plangebied voor de ringslang.

Als het leefgebied wordt aangetast dan dient nader onderzoek uitgevoerd te worden naar de aanwezigheid van de ringslang.

OVERIGE SOORTEN

De aanwezigheid van overige beschermde soorten (vaatplanten, vissen en ongewervelden) kan worden uitgesloten. Vervolgstappen in het kader van de Wnb zijn niet nodig.

Tabel 5: Beoordeling soortbescherming.

Soortgroep	Biotoop geschikt	Beschermde soort aanwezig	Effect op soort	Vervolg
Vogels - algemeen	Ja	Mogelijk	Mogelijk	Werkzaamheden buiten broedseizoen uitvoeren of vooraf broedvogelcontrole door ecooloog.
Vogels - jaarrond beschermde nesten	Ja	Mogelijk	Nee	N.v.t.
Steenmarter	Ja	Mogelijk	Nee	N.v.t.
Kleine marterachtigen	Ja	Mogelijk	Mogelijk	Nader onderzoek bij aantasting leefgebied.
Das	Ja	Mogelijk	Mogelijk	Nader onderzoek bij aantasting leefgebied.
Vleermuizen	Ja	Mogelijk	Mogelijk	Nader onderzoek.
Rugstreeppad	Mogelijk	Mogelijk	Mogelijk	Voorkomen kolonisatie tijdens uitvoering.
Ringslang	Ja	Mogelijk	Mogelijk	Nader onderzoek bij aantasting leefgebied.
Vrijgestelde soorten zoogdieren en amfibieën	Ja	Mogelijk	Mogelijk	Maatregelen in het kader van de zorgplicht, te bepalen door ecooloog.

ACHTERGRONDINFORMATIE

1. Nationale Databank Flora en Fauna
Geraadpleegd op 15-3-2023
2. Effectenindicator
<https://www.synbiosys.alterra.nl/bijl2/effectenindicatorappl.aspx?subj=effectenmatrix&tab=1>
Geraadpleegd op 15-3-2023
3. Loo Plan 2018,
Quickscan wet natuurbescherming Revitalisatie Kinderboerderij Rheden en Scoutinggebouw.
Rapportnummer: 2018-100484-888
4. Loo Plan 2019,
Nee, Tenzij-toets Groene Ontwikkelingszone Kinderboerderij/scoutingterrein Rheden
5. Gegevensautoriteit Natuur (GaN) in samenwerking met het Netwerk Groene Bureaus (NGB) en de Zoogdiervereniging Vleermuisprotocol
6. BIJ12, juli 2017, Kennisdocument gewone dwergvleermuis, *Pipistrellus pipistrellus*, versie 1.0
7. BIJ12, juli 2017, Kennisdocument ruige dwergvleermuis, *Pipistrellus nathusii*, versie 1.0
8. BIJ12, juli 2017, Kennisdocument gewone grootoorvleermuis, *Plecotus auritus*, versie 1.0
9. BIJ12, juli 2017, Kennisdocument rosse vleermuis, *Nyctalus noctula*, versie 1.0
10. BIJ12, juli 2017, Kennisdocument huismus, *Passer domesticus*, versie 1.0
11. BIJ12, juli 2017, Kennisdocument gierzwaluw, *Apus apus*, versie 1.0
12. Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers, 1997
Atlas van de Nederlandse vleermuizen
Onderzoek naar verspreiding en ecologie
KNNV Uitgeverij
13. Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys, 2016
Atlas van de Nederlandse zoogdieren
Natuur van Nederland 12
KNNV Uitgeverij
14. Diepenbeek, A. van & P. Twisk, 2014
Veldgids Europese Zoogdieren
KNNV-Uitgeverij
15. Dietz, C., O. von Helversen en D. Hill, april 2011
Vleermuizen - Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika
Tirion-Natuur
16. Korsten, Bouman en Tuitert
(Massa)winterverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuizen : discussiestuk Vleermuisprotocol 2017
17. Limpens, H, J. Regelink en R. Koelman, 2010
Cursusmap Vleermuizen en planologie

BIJLAGEN

1. Wettelijk kader algemeen

De bescherming van inheemse (van nature in Nederland voorkomende) in het wild levende planten- en diersoorten is vastgelegd in de Wet natuurbescherming. Deze wet is op 1 januari 2017 in werking getreden en vervangt de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet en de Boswet.

Doelstelling van de Wet natuurbescherming is de gunstige staat van instandhouding van in het wild levende planten en dieren te waarborgen.

De wet gaat uit van het 'nee, tenzij ...'-principe. Beschermen staat voorop en ingrijpen is een uitzondering.

De Wet natuurbescherming kent drie beschermingscategorieën:

- Soorten van de Europese Vogelrichtlijn.
- Soorten van de Europese Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn.
- Nationaal beschermde soorten.

Voor alle soorten in Nederland geldt de zorgplicht.

Toetsing van projecten bij ruimtelijke ingrepen vindt plaats volgens het stroomschema op de volgende pagina.

Een vrijstelling van de ontheffingsplicht (stap 3 in het stroomschema) kan van toepassing zijn mits gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Gedragscodes zijn geldig in het kader van bestendig beheer en onderhoud dat geen wezenlijke invloed heeft op beschermde soorten.

In het geval van ruimtelijke ingrepen kan voor matig soorten, indien de werkzaamheden niet conform een goedgekeurde gedragscode worden uitgevoerd, een ontheffing aangevraagd worden als de activiteit de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soort niet in gevaar brengt.

De activiteit dient een in de wet gedefinieerd belang te dienen.

1.3 Stappenplan soortenbescherming

*Stappenplan soortenbescherming
(uit Brochure 'Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen' van het Ministerie van Economische Zaken)*

2. Toetsingscriteria quickscan

Zowel voor beschermde planten als voor beschermde dieren zijn hieronder de belangrijkste toetsingscriteria opgenomen waarop de geschiktheid van het terrein (biotoop) wordt beoordeeld. De lijst is niet uitputtend; dit betekent dat de waarnemer te allen tijde kritisch blijft kijken naar de potenties, omgeving en mogelijkheden van de locatie.

1. Groeiplaatsen van beschermde plantensoorten

- Voedselrijkdom
- Bijzonder biotoop aanwezig (bijvoorbeeld heide, vennen)
- Landgebruik (intensief, erf, tuin, bos)
- Mogelijk dat soort is aangeplant

2. Voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde diersoorten

- Nesten
- Soort biotoop
- Aanwezigheid water
- Voedselrijkdom biotoop
- Landgebruik (extensief, verwaarloosd, erf, tuin)
- Holten, spleten, scheuren in bomen
- Sporen, zowel wissels als uitwerpselen en prooiresten
- Specifieke indicatiesoorten (bijvoorbeeld zoetwatermossel voor bittervoorn)
- Verstoringsbronnen in de omgeving (licht, geluid, barrières)
- Geschiktheid gebouwen
 - Gebruik (leegstaand, continue in gebruik, seizoensgebonden)
 - Type dakbedekking (pangedekt, ruimte bij daktrim platte daken etc.)
 - Materiaalgebruik (isolatie, hout, metaal)
 - Bouwwijze (spouwmuur, enkelsteens, open stootvoegen)
 - Onderhoudstoestand (nieuwbouw, verwaarloosd, gerenoveerd)
 - Afwerking/toegankelijkheid (o.a. scheuren / stootvoegen / ventilatieroosters)
 - Aanwezigheid en type zonneschermen
 - Aanwezigheid en onderhoudsstaat van vogelschroot / gootdrains / dakramen / dakkapellen / kilgoten / loodslabben en dergelijke

Ook andere delen van het leefgebied die onlosmakelijk met het functioneren van de nest-/verblijfplaats verbonden zijn:

- Essentieel foerageergebied
- Vliegroutes/verbindingzones
- Landhabitat van amfibieën

3. Plangebied

Figuur 2. Plangebied Brinkweg 1 (rood omkaderd).

4. Foto's

Foto 1: Impressie plangebied.

Foto 2: Gebouw in plangebied, westgevel.

Foto 3: Ruigtestrook met bramen.

Foto 4: Bomen achter het gebouw.

Foto 5: Houtsingel aan westzijde van plangebied met op de achtergrond het nieuwe scoutinggebouw.

Foto 6: Vogelnest in houtsingel.

Foto 7: Woelmuisholletje.

Foto 8: Beukenhaak aan voorzijde gebouw.

Foto 9: Bomen in houtsingel aan westzijde van het plangebied.

Foto 10: Dassenputjes in het grasveld.

Foto 11: Hol in boomstronk.

Foto 12 Binnenzijde gebouw. Golfplaten dak en houten dakconstructie.

Foto 13: Vlindervleugels wijzen mogelijk op aanwezigheid gewone grootoorvleermuis

Foto 14: Akker grenzend aan projectgebied.

Foto 15: Boomgaard ten noorden van plangebied.

